

Lekbasert læring

1.trinn

Tau skole

Læring skjer når barn får være med i aktiviteter hvor de er aktive og engasjerte, hvor de opplever mening og er i samspill med andre barn og voksne.

Hva er lekbasert læring?

Definisjonen på lekbasert læring er at læring skjer når barn får være med i aktiviteter hvor de er aktive og engasjerte, hvor de opplever mening og er i samspill med andre barn og voksne. Lekbasert læring er en kombinasjon av fri lek og lekbaserte læringsaktiviteter tilrettelagt av voksne. Studier viser at det er slik barna lærer best. Målet vårt er at det skal være gøy å gå på skolen, gøy å lære og at alle barna skal mestre å gå på skolen. Vi ønsker en skolehverdag der alle elevene skal mestre og høre til. Lekbasert læring innebærer at vi vil ha fokus på læring gjennom lek. Leken vil være en naturlig del av hverdagen og opplæringen.

Hvorfor lekbasert læring?

Våre erfaringer over mange år som lærere, har gjort at vi har kjent på et behov for å endre begynneropplæringen. Det har svidd i hvert eneste lærerhjerne de gangene vi har hørt små 1.klassinger som allerede før høstferien forteller at de ikke liker skole og at det er kjedelig å gå på skole. Erfaringen med skole har for mange barn ført til mangel på motivasjon og mestringsfølelse. Dette har ofte vist seg i form av demotiverte elever som tester grenser, lager uro og forstyrrer andre medelever. Strandaskolen fikk høre om Mosby oppvekstsenter sitt prosjekt "Alle med" hvor de fortalte om deres begynneropplæring basert på barnas premisser og erfaringene de hadde gjort seg knyttet til lekbasert læring¹. Dette ønsket vi i Strandaskolen å gjøre noe med, og Tau skole sitt første mål var at når elevene kom til høstferien, så skulle de glede seg til å komme tilbake til skolen igjen.

Tau skole ønsker at alle barn skal ha en trygg skolehverdag og et godt læringsmiljø

Begynneropplæringen ved Tau skole

Skoleåret 2022/2023 startet vi opp med lekbasert læring på Tau skole for årets 1.klassinger. Jørgen Frost sine språkleker ble flittig brukt for å øke barnas språklige og fonemiske bevissthet via lærerstyrt lek. Ved å bruke leken som pedagogisk virkemiddel, blir barnas nysgjerrighet for språket stimulert, og de blir gjort oppmerksomme på språkets mangfold. Barna vil også utvikle en fonemisk bevissthet som kan være med å forebygge lese- og skrivevansker.

¹ [Mosby oppvekstsenter - Alle Med! \(minskole.no\)](https://minskole.no)

Å tilegne seg lese- og skrivekunsten handler om å oppdage; å oppdage at bokstavene representerer lyder, at det jeg sier har et visuelt uttrykk i skrift og ikke minst å oppdage hva vi bruker skriften til. Alle elevene har startet disse oppdagelsene når de begynner på skolen. Læreren skal derfor stimulere og legge til rette for nye skriftspråklige utforskelser.

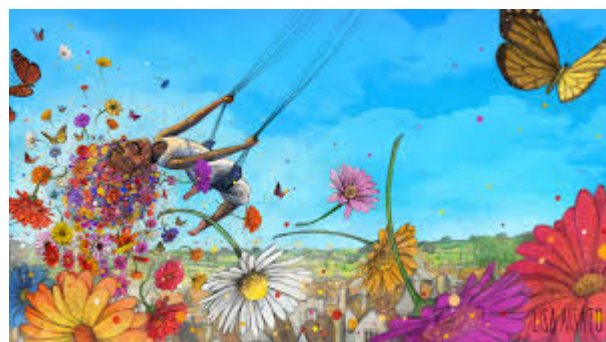
Selve bokstavinnlæringen har både lærere og elever i flere år ytret som en stressfaktor på 1.trinn. Flere barn har erfart tidlig at de ikke mestrer skolen og flere barn har kjent på det faglige presset allerede etter et par uker på skolen. Etter grundige refleksjoner landet vi på at vi ønsket å roe ned bokstavinnlæringen. Vi roet ned tempoet med bokstavinnlæring for å sikre oss at det skulle være god nok tid til å ha fokus på lekbasert læring, samt for å sikre at vi satte av tid til å kunne bli kjent og lære hver eneste lyd. Vi startet opp med bokstavinnlæring etter høstferien. Da startet vi opp med 1 bokstav i uken. Ved å ha god tid i bokstavinnlæringen, sikrer vi oss at flere barn øker sin fonemiske bevissthet ved å leke med ord, rim og regler og stavelser. Ved å sette av god tid til bokstavinnlæringen, frigjør vi også tid til å lese og fordype seg inn i fantasiens verden av bøker.

De barna som kommer til 1.klasse og som har lært seg å lese, får ved hjelp av bokstavinnlæringen tid til å bli enda mer bevisst på den fonemiske bevisstheten ved å lese, slik at vi får sikret at lydene ikke bare er automatisert. Lesetekster og leselekser på ulike nivå, gjør at barna får videreutvikle sin leseferdighet på sitt nivå.

Hvordan ser en skoledag ut på 1.trinn på Tau skole?

1.trinn starter og avslutter hver dag med frilek. Da får elevene god tid til å pleie gode relasjoner med medelevene og de voksne på trinnet. De voksne deltar, veileder og lærer elevene opp til å utnytte alle ressurser som ligger i den gode leken. Frileken foregår på hele avdelingen, og elevene kan leke på tvers av klassene. For å kunne oppnå den gode leken, har det vært viktig å prioritere plass, utstyr og mulighet til å leke. I tillegg har de voksne prioritert å bytte ut lekene, slik at vi får utfordret barna til utvikle leken videre. Det har vært svært populært med sykehuslek med ekte sykehusutstyr, butikklek med alt du kan tenke deg å kjøpe, nisseverksted med mulighet for å være nissens hjelper og lage ønskelister, julekort og julegaver. Her er det kun fantasien som setter grenser!

Timer og samlinger er byttet inn i magisk møte. Magisk møte krever engasjerte og lekende voksne som engasjerer barna og motiverer for læring. Det mest populære er å få være dagens elev og ha ansvaret for klassebamsene, og få «blomstre» foran klassen i profesjonelle voksnes regi.

Aktivitetene varierer mellom kunst og håndverk eller aktiviteter ute. Her har lærerne tid til å ha sosiale leker innad i klassene for å styrke læringsmiljøet i klassen og skape sosial tilhørighet. Prinsippet er læring gjennom lekende aktiviteter tilpasset barnas alder og modning ute og inne.

Tema/stasjoner er ofte basert på tverrfaglige prosjekter, hvor det blir satt av god tid til undring, reflektering og lekbasert læring gjennom å erfare, teste ut og undre seg sammen med elevene. Tema/stasjoner foregår på tvers av klassene, hvor de blir inndelt i grupper. Målet er at alle skal ha en trygg skolehverdag og et godt læringsmiljø.

	Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
08.30-09.15	Lek	Lek	Lek	Lek	U T E S K U L E
09.15 - 09.50	Magisk møte	Magisk møte	Magisk møte	Magisk møte	
09.50 - 10.10	Friminutt				
10.10 - 10.40	Aktivitet	Aktivitet	Aktivitet	Aktivitet	
10.40 - 11.10	Mat	Mat	Mat	Mat	Mat
11.10 - 11.35	Storefri				
11.35 - 12.20	Litteratur timen	Tema/ stasjoner	Tema/ stasjoner	Tema/ stasjoner	Tekstska ping
12.40 - 13.15		Lek	Lek	Lek	Lek
13.15 - 14.10				Aktivitet	

Våre erfaringer

Våre erfaringer etter å ha testet ut lekbasert læring er at både elever, foreldre og lærere har lært masse. Samtlige elever har knekt lesekode, til tross for at vi ikke har hatt det travelt med bokstavinnlæringen. De har vært motivert for skolehverdagen, de er trygge på hele elevgruppa, både i klassen og på trinnet og de er trygge og har god relasjon til de voksne på trinnet. Vi har fått gode tilbakemeldinger fra foreldre som forteller at barna trives på skolen og at de er stolte over alt de har lært. Ved årets skoleslutt var de mest aktuelle lydene innlært. Likevel hadde de arbeidd med hele alfabetet i form av arbeid med ord og lyder gjennom språkleker og magisk møte. Eksempler kan være at Zlata var dagens elev og at vi jobbet med å lytte oss frem til hvem det kunne være eller at klassebamsen Cato hadde lurt seg til å skrive en hemmelig beskjed til klassen når de kom inn fra friminutt.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) har vært gode støttepartnere og veiledere gjennom hele prosessen. De har veiledet oss i hvordan vi kan bruke voksenrollen i lek enda bedre, hvilke lekeferdigheter som trengs å øve på samt faglig støtte knyttet til bokstavinnlæringen.

Ved å bremse ned bokstavinnlæringen, har vi hatt god tid til å jobbe med begreper, fonemisk bevissthet og til å bygge gode, trygge sosiale relasjoner innad i klassen og på trinnet.

Ønsker du å lære mer om lekbasert læring?

Vi har brukt informasjon, artikler, filmer og fagstoff hentet fra:

Mosby oppvekstsenter: [Mosby oppvekstsenter \(minskole.no\)](https://minskole.no)

Lesesenteret: [cuzsbrDA8zaecFLm5Fb3C6THteh4y1BOoO0JhwF4hxtYwM9MvV.pdf \(uis.no\)](https://uis.no/cuzsbrDA8zaecFLm5Fb3C6THteh4y1BOoO0JhwF4hxtYwM9MvV.pdf)

Læringsmiljøsenderet: [Forsiden](#) - [Lekbasert Læring](#)

Lekbasert læring: [Forsiden - Lekbasert Læring](#)